

**Dizaina universālais aspekts
jaunu produktu un pakalpojumu izstrādē,
reflektējot uz dažādu sociālo grupu
vajadzībām, veselības stāvokli un
iesaistes iespējām.**

**Barbara Ābele, Latvijas Mākslas akadēmijas Dizaina nodaļas profesore
SIVA koledžas zinātniskajai konferencei “Profesionālās rehabilitācijas
pakalpojuma attīstība 20 gados un nākotnes izaicinājumi”
07.06. 2019. barbara.abele@lma.lv**

**iekļaujošs,
procesa,
motivējošs**

materiālais dizains

dizains

**SAC, NVO,
sociālais
darbinieks**

...

**vienkāršas
tehnoloģijas,
materiāli**

**indivīda
spējas,
prasmes**

vieta darbam

**zīmols,
komunikācija,
komerciali-
zācija**

- novērtē **invaliditātes veidu**
- **ievērtē** cilvēka ar invaliditāti **iepriekš dzīvē** vai aprūpes centrā **iegūtās prasmes**
- piemeklē **piemērotāko tehniku**
- dizainē **paraugu**
- **izplāno un izveido** visu tehnoloģisko **procesu**
- sekmē patstāvību, **mazina atkarību no sociālā darbinieka palīdzības**
- “**cilvēks ar īpašām vajadzībām**” **pārtop par “amatnieku ar īpašām prasmēm”**

LMA Dizaina nodaļa. Funkcionālā dizaina apakšnozare. SAC Rīga filiāle *Jugla*
Viktorija Jarema. *Trauku kolekcija DOT*. MA darbs. Darba vad. prof. B. Ābele

LMA Dizaina nodaļa. Funkcionālā dizaina apakšnozare
Viktorija Jarema. *Trauku kolekcija DOT*. MA darbs. Darba vad. prof. B. Ābele

amatnieks
ar īpašām prasmēm
Aivars Libergs
VSAC Jugla

LMA Dizaina nodaļa. Funkcionālā dizaina apakšnozare
Viktorija Jarema. *Trauku kolekcija DOT*. MA darbs. Darba vad. prof. B. Ābele

LMA Dizaina nodaļa. Funkcionālā dizaina apakšnozare
Viktorija Jarema. *Trauku kolekcija DOT*. MA darbs. Darba vad. prof. B. Ābele

amatnieks
ar īpašām prasmēm
Juris Smoļonks
VSAC Jugla

LMA Dizaina nodaļa Funkcionālā dizaina apakšnozare
Viktorija Jarema. *Trauku kolekcija DOT*. MA darbs. Darba vad. prof. B. Ābele

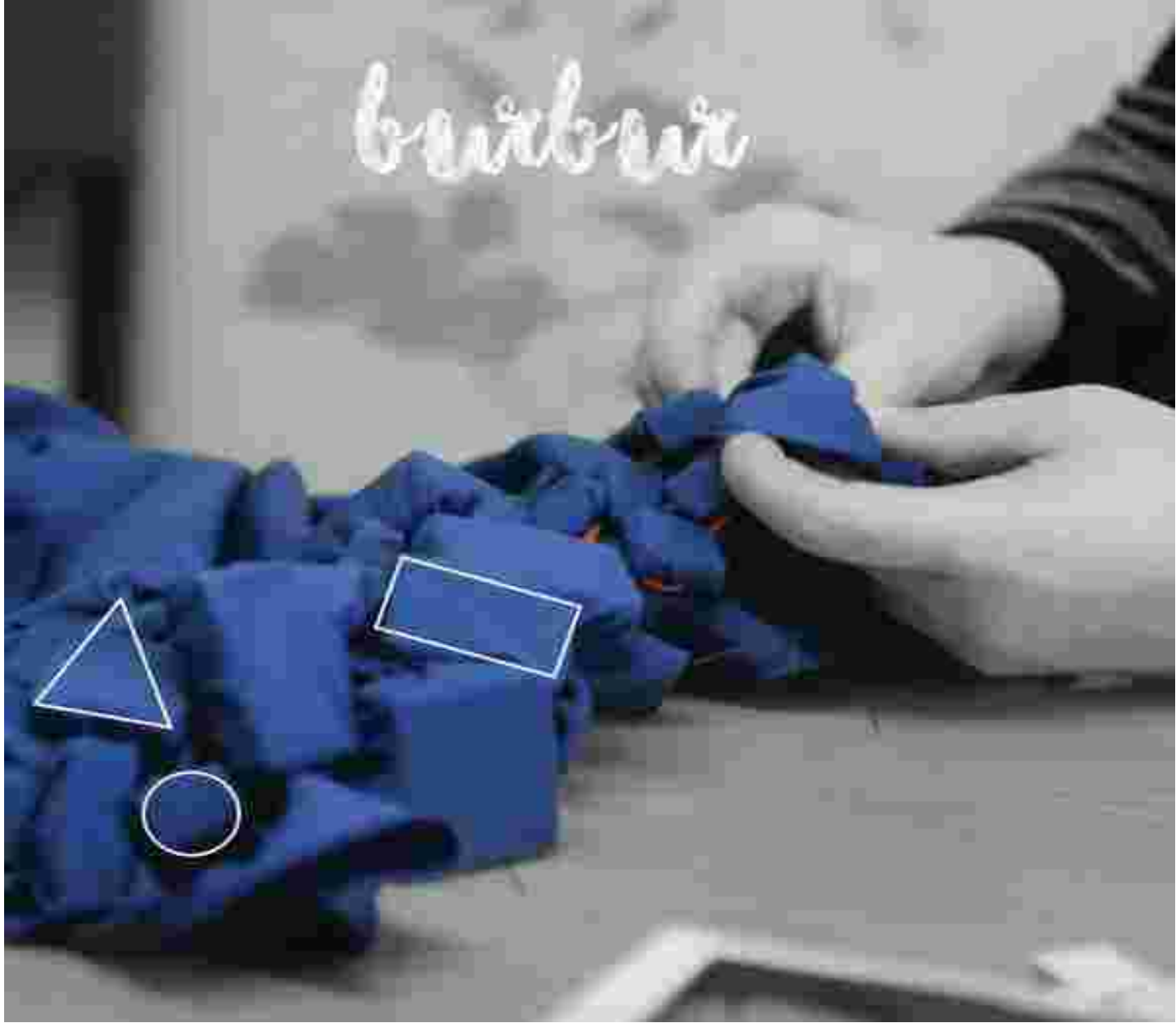
LMA Dizaina nodaļa Funkcionālā dizaina apakšnozare
Viktorija Jarema. *Trauku kolekcija DOT*. MA darbs. Darba vad. prof. B. Ābele

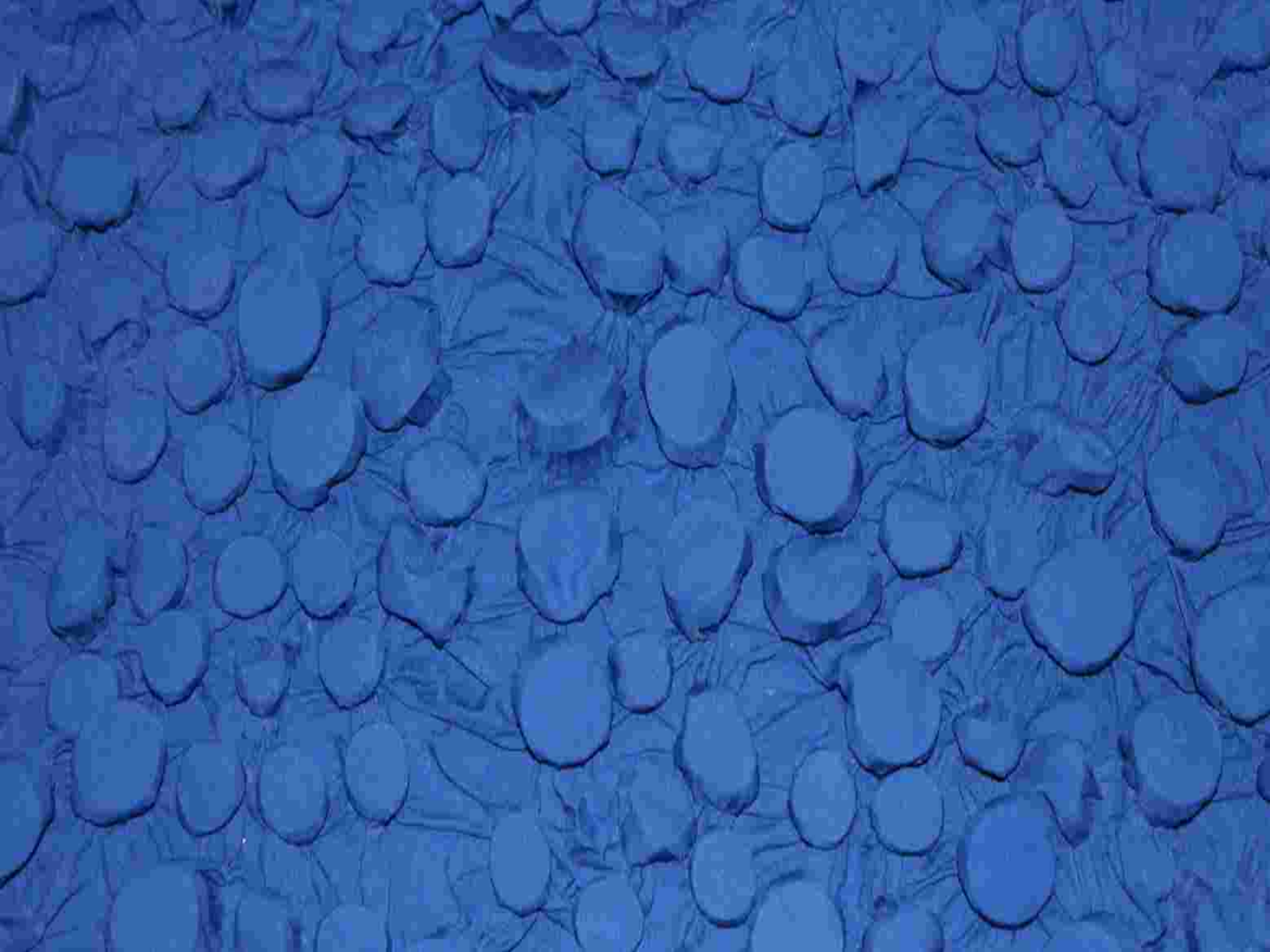
Latvijas Neredzīgo biedrības Dienas centrs un LMA dizaina un tekstila studenti.
Kursa darbs *Rok*. Gundega Kalendra (dizains), Sabīne Vīksne (dizains),
Toms Babčuks (dizains), Ints Neiberts (dizains), Ilze Bite (tekstils)

Latvijas Neredzīgo biedrības Dienas centrs un LMA dizaina un tekstila studenti.
Kursa darbs *Rok*. Gundega Kalendra (dizains), Sabīne Vīksne (dizains),
Toms Babčuks (dizains), Ints Neiberts (dizains), Ilze Bite (tekstils)

LNB Cēsu reģionālā nodaļa un LMA dizaina un tekstila studenti.
Kursa darbs *Burbur*. Sabīne Baumane (dizains), Liene Gusta (dizains),
Laima Dibone (dizains), Elīza Andersone (tekstils).

LNB Cēsu reģionālā nodaļa un LMA dizaina un tekstila studenti.
Kursa darbs *Burbur*. Sabīne Baumane (dizains), Liene Gusta (dizains),
Laima Dibone (dizains), Elīza Andersone (tekstils).

**BURBŪR
KOLEKCIJA**

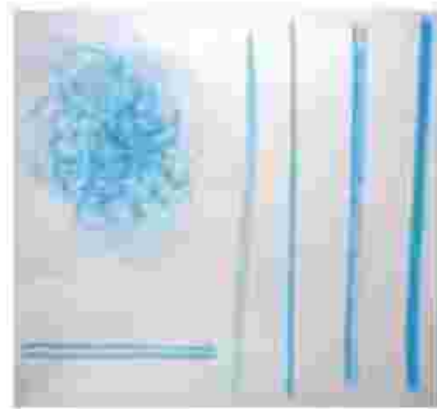
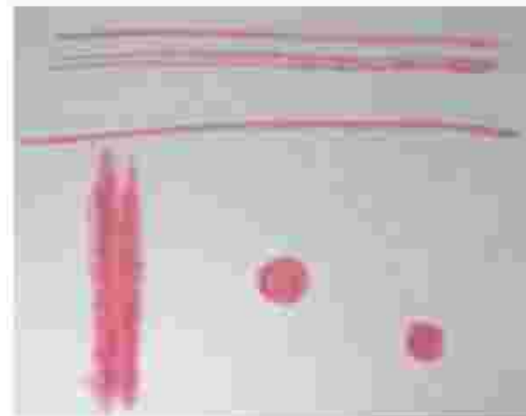
**empātisks,
izzinošs,
universāls**

materiālais dizains

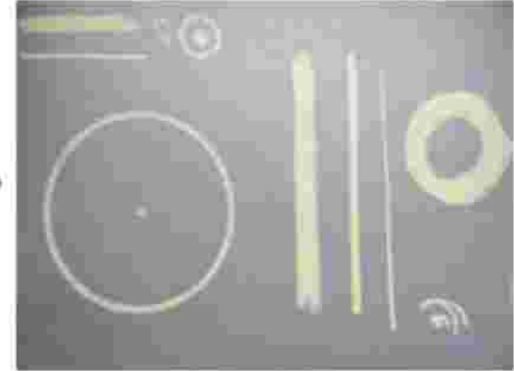
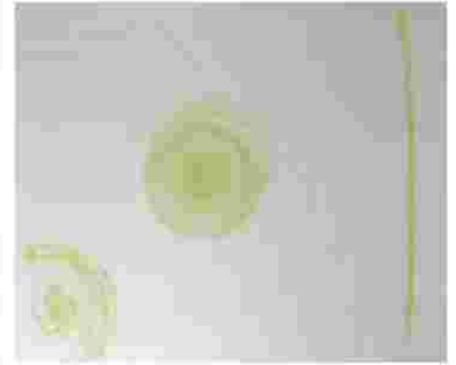
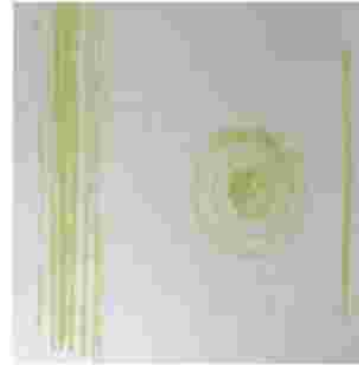

LMA Dizaina nodaļa. Funkcionālā dizaina apakšnozare
Ieva Pastare. *Krāsainie*. MA darbs. Darba vad. prof. Barbara Ābele. Foto Lolita Kalniņa

- iecerēts bērniem **ar iedzimtu vai iegūtu redzes invaliditāti**
- krāsu izziņa ar formas palīdzību- dažādas augļu, ogu un dārzeņu **formas kalpo par krāsu atpazīšanas kodu**
- **forma un tekstūra sekmē** dažādu zīmēšanas paņēmienu **izziņu** - apļveida līnija, dažāds līniju biezums un daudzums
- **forma, svars un virsmas tekstūra stimulē** sīko **motoriku**, delnas un rokas muskulatūras darbību

LMA Dizaina nodaļa. Funkcionālā dizaina apakšnozare
Ieva Pastare. *Krāsainie*. MA darbs. Darba vad. prof. Barbara Ābele. Foto Lolita Kalniņa

LMA Dizaina nodaļa. Funkcionālā dizaina apakšnozare
Ieva Pastare. *Krāsainie*. MA darbs. Darba vad. prof. Barbara Ābele. Foto Lolita Kalniņa

**antropomorfs,
terapeitisks,
ekoloģisks**

materiālais dizains

LMA Dizaina nodaļa. Funkcionālā dizaina apakšnozare
Ieva Pastare. *zīMulīši*. MA darbs. Darba vad. prof. Barbara Ābele. Foto Lolita Kalniņa

- sīkās un dziļās **muskulatūras attīstībai, fizioterapijai**
- atšķirīgas zīmēšanas pieredzes gūšanai **bērniem, pieaugušajiem, senioriem**
- pēc operāciju un pēc traumu **rehabilitācijā**
- **kustību traucējumu** gadījumos
- **demences attīstības aizkavēšanai** un komunikācijai
- **ekoloģiska materiāla**- nededzināta māla pielietojums
- krāsa – Latvijā esošo mālu iegulu dabīgie toņi

LMA Dizaina nodaļa. Funkcionālā dizaina apakšnozare
Ieva Pastare. *zīMulīši*. MA darbs. Darba vad. prof. B. Ābele

LMA Dizaina nodaļa. Funkcionālā dizaina apakšnozare
Ieva Pastare. *zīMulīši*. MA darbs. Darba vad. prof. B. Ābele

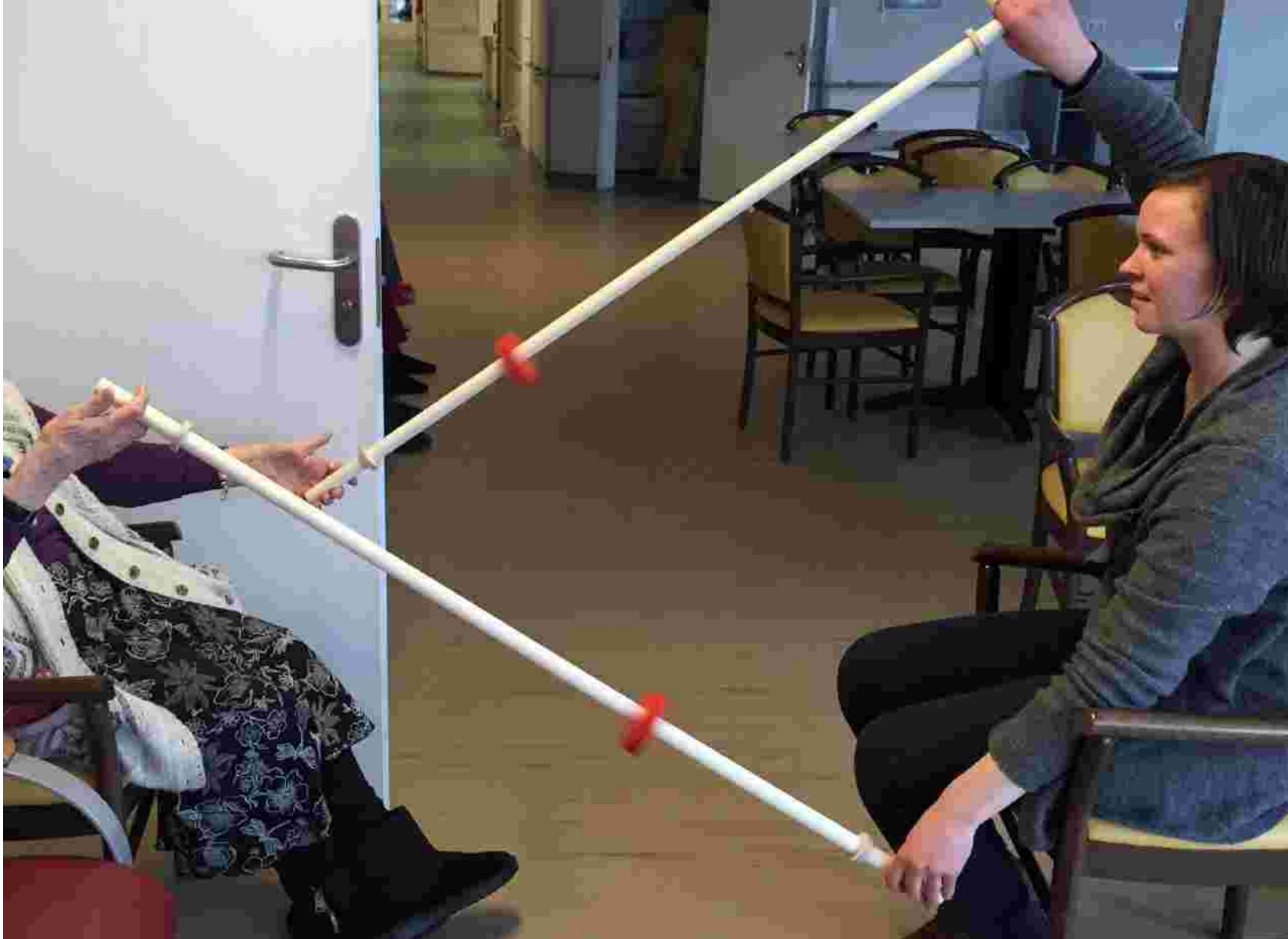

LMA Dizaina nodaļa. Funkcionālā dizaina apakšnozare
Ieva Pastare. *zīMulīši*. MA darbs. Darba vad. prof. B. Ābele

**empātisks,
komunikatīvs,
mijiedarbīgs**

materiālais dizains

- **demences pacientu un viņu ģimenes locekļu komunikācijai un sadarbībai**
- **fiziskas slodzes veicināšanai**
- **emocionālas un taktīlas saskarsmes vairošanai**
- **aprūpes centra iemītnieku savstarpējai komunikācijai**
- **kustību un koordinācijas traucējumu gadījumos**

LMA Dizaina nodaļa. Vides mākslas apakšnozare
Lāsma Kondrāte. *Paiesimies*. BA darbs. Darba vad. prof. B. Ābele

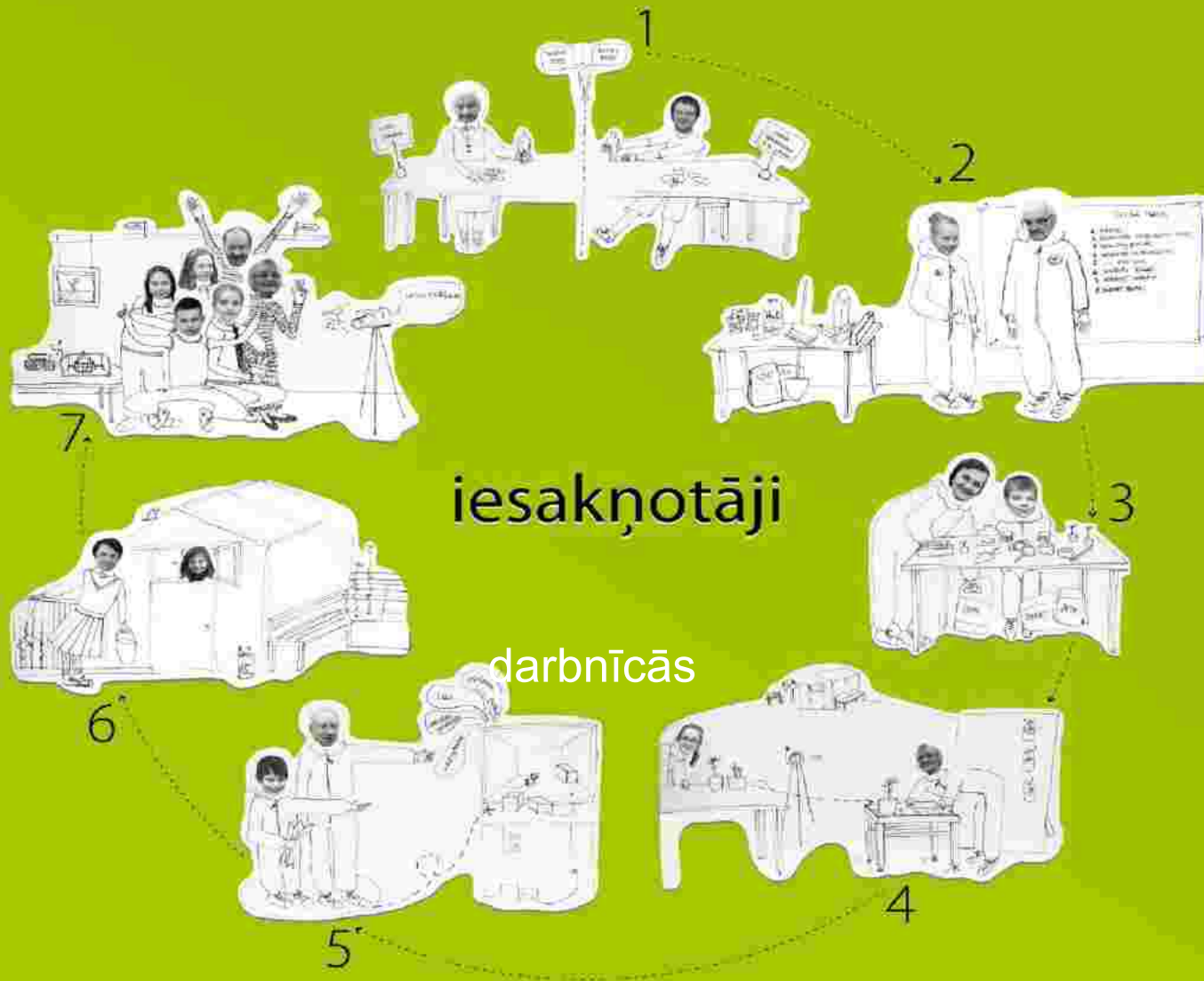
LMA Dizaina nodaļa. Vides mākslas apakšnozare
Lāsma Kondrāte. *Paiesimies*. BA darbs. Darba vad. prof. B. Ābele

LMA Dizaina nodaļa. Vides mākslas apakšnozare
Lāsma Kondrāte. *Paiesimies*. BA darbs. Darba vad. prof. B. Ābele

**sociāls,
tolerants,
iesaistošs**

ne-materiāls dizains

LMA Dizaina nodaļa Funkcionālā dizaina apakšnozare
Jekaterina Stakle. *Iesakņotāji*. MA darbs. Darba vad. prof. B. Ābele

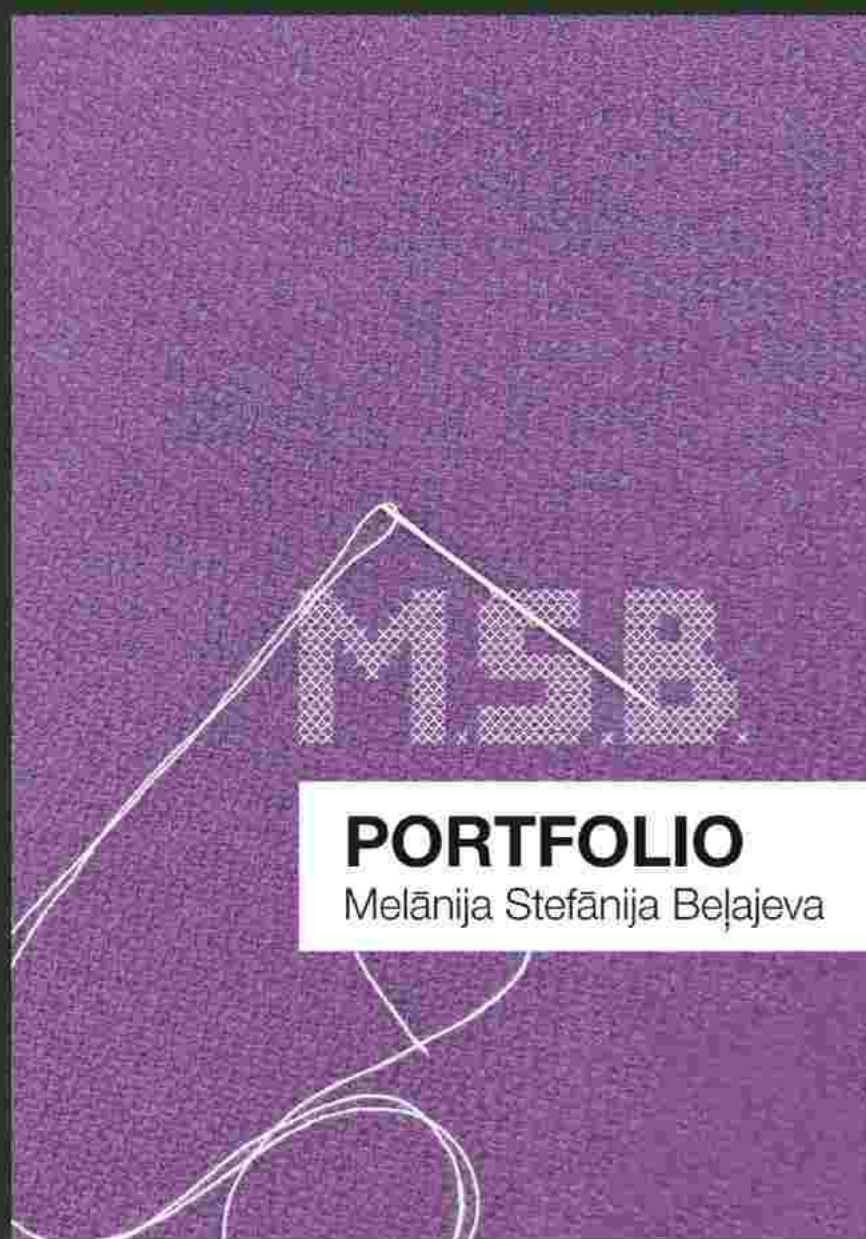
LMA Dizaina nodaļa Funkcionālā dizaina apakšnozare
Jekaterina Stakle. *Iesakņotāji*. MA darbs. Darba vad. prof. B. Ābele

**informācijas,
iekļaujošs,
koprades**

ne-materiālais dizains

portfolio, profesija, prasmes

- **iedvesmo, spēcina**, apmāca, palīdz, atbalsta un **izaicina** pašu jaunieti.
- **sekmē audzēkņu patstāvību**, saziņu ar darba devēju un **iesaisti** darba tirgū.
- **mazina iespējamus pārpratumus** darba devēja un darba ņēmēja starpā.
- **palīdz ar attēla starpniecību** jaunietim ar invaliditāti **izstāstīt** to, ko viņš prot.

Vidzeme lauž sterotipus. VAR. Latvijas Mākslas akadēmijas Funkcionālā dizaina apakšnozares maģistrantūras studenti - Aiga Beinaroviča, Alvis Bergards, Krista Miltiņa, Jānis Kīnasts, Didzis Jaudzems un prof. Barbara Ābele

Melānija Stefānija Beļajeva

CV

Melānija Stefānija Beļajeva
evita.skujal2@inbox.lv
Tel. 29903000
Valmiera

Izglītība

Profesionālā izglītība:
Smiltenes tehnikuma Alsviķu
teritoriālā struktūrvienība
Arodizglītības programma
"Šūto izstrādājumu ražošanas tehnoloģija"
1. kurss (2017.09. - šobrīd)

Prakses pieredze

SIA "Valmieras muzejs"
Galvenie pienākumi:
Arhīva kārtošana un dārkopības darbi
(prakse skolas programmas ietvaros
12.06.2017. -23.06.2017.)

Valodu prasmes

Latviešu valoda: ●●●●●●
Angļu valoda: ●●○○○○
Krievu valoda: ●●○○○○

Citas prasmes

MS Office programmas, jo īpaši Excel tabulas

Vidzeme lauž stereotipus. VAR. Latvijas Mākslas akadēmijas Funkcionālā dizaina apakšnozares maģistrantūras studenti - Aiga Beinaroviča, Alvis Bergards, Krista Miltiņa, Jānis Kīnasts, Didzis Jaudzems un prof. Barbara Ābele

Šūšana -

"Apgūstu prasmes šūt ar šujmašīnu.
Šobrīd pārziņu pamat iemaņas."

Izšūšana +

"Vislabāk man patīk izšūt ar adatu
krustdānēnā, jo tam ir plašs pielietojums.
Var izšūt dažādu krasu un veidu
rakstus aksesuāriem un apģērbam."

Prasmes

Ievērot darba drošības un ugunsdrošības noteikumus	● ● ● ● ● ●
Patstāvīgi strādāt darbnīcā, ievērojot darba likumdošanas prasības	● ● ● ● ● ○
Ieturēt tīru un sakoptu darba vidi	● ● ● ● ● ●
Patstāvīgi izvēlēties veicamajam darbam atbilstošas iekārtas un instrumentus	● ● ● ● ● ○
Organizēt darbu saskaņā ar termiņiem, resursiem un kvalitātes prasībām	● ● ● ● ○ ○
Veikt izstrādājumu šošanu atbilstoši dotajiem norādījumiem	● ● ● ● ● ○
Veikt iekārtu tehnisko apkopi	● ● ● ● ● ○
Izvēlēties un veikt audumam atbilstošu termisko apstrādi	● ● ● ● ● ●
Atsevišķu detaļu piegriešana izmantojot iekārtas un piegrieztnes	● ● ● ● ● ○
Izvērtēt apģērba defektus un veikt tā labošanu	● ● ● ○ ○ ○

Vidzeme lauž stereotipus. VAR. Latvijas Mākslas akadēmijas Funkcionālā dizaina apakšnozares maģistrantūras studenti - Aiga Beinaroviča, Alvis Berngards, Krista Miltiņa, Jānis Kīnasts, Didzis Jaudzems un prof. Barbara Ābele

Vide

Darba vide mums katram ir svarīga. Man vissvarīgākā ir **vides pieejamība**, lai būtu iespēja nokļūt un iekļūt darba vietā ar ratiņkrēslu. Ja darba vietā ir lifts, pacelājs vai uzbrauktuve, tad viss ir kārtībā, citreiz var noderēt spēcīga virieša palīdzība.

Telpas plānojumā svarīgi, lai **nav šaurākas vietas par 90 cm** un darba instrumenti **novietoti galda augstumā**.
(plašāk skatīt: www.apeirons.lv)

Es strādāju ar kreiso roku, tāpēc šujmašīnas darba virsmai nepieciešama **brīva vieta kreisajā pusē**.

Varu strādāt **4-8 stundas dienā**, bet **ievērojot pārtraukumus** ik pa divām stundām.

Es esmu komunikabla un draudzīga, tāpēc **komandas darbs** ar vienu vai diviem cilvēkiem, kas papildina viens otra prasmes ir domāts man.

Man ļoti patīk **vēsas telpas**, jo vienmēr ir karsti.

Labierotības, kas ir pielāgotas cilvēkiem ar kustību traucējumiem neder. Svarīgi, lai darba vidē ir **slēgta telpa ar kušeti, kurai ir regulējams augstums**.

Vidzeme lauž stereotipus. VAR. Latvijas Mākslas akadēmijas Funkcionālā dizaina apakšnozares maģistrantūras studenti - Aiga Beinaroviča, Alvis Bergards, Krista Miltiņa, Jānis Ķīnasts, Didzis Jaudzems un prof. Barbara Ābele

Vidzeme lauž sterotipus. VAR. Latvijas Mākslas akadēmijas Funkcionālā dizaina apakšnozares maģistrantūras studenti - Aiga Beinaroviča, Alvis Bergards, Krista Miltiņa, Jānis Kīnasts, Didzis Jaudzems un prof. Barbara Ābele

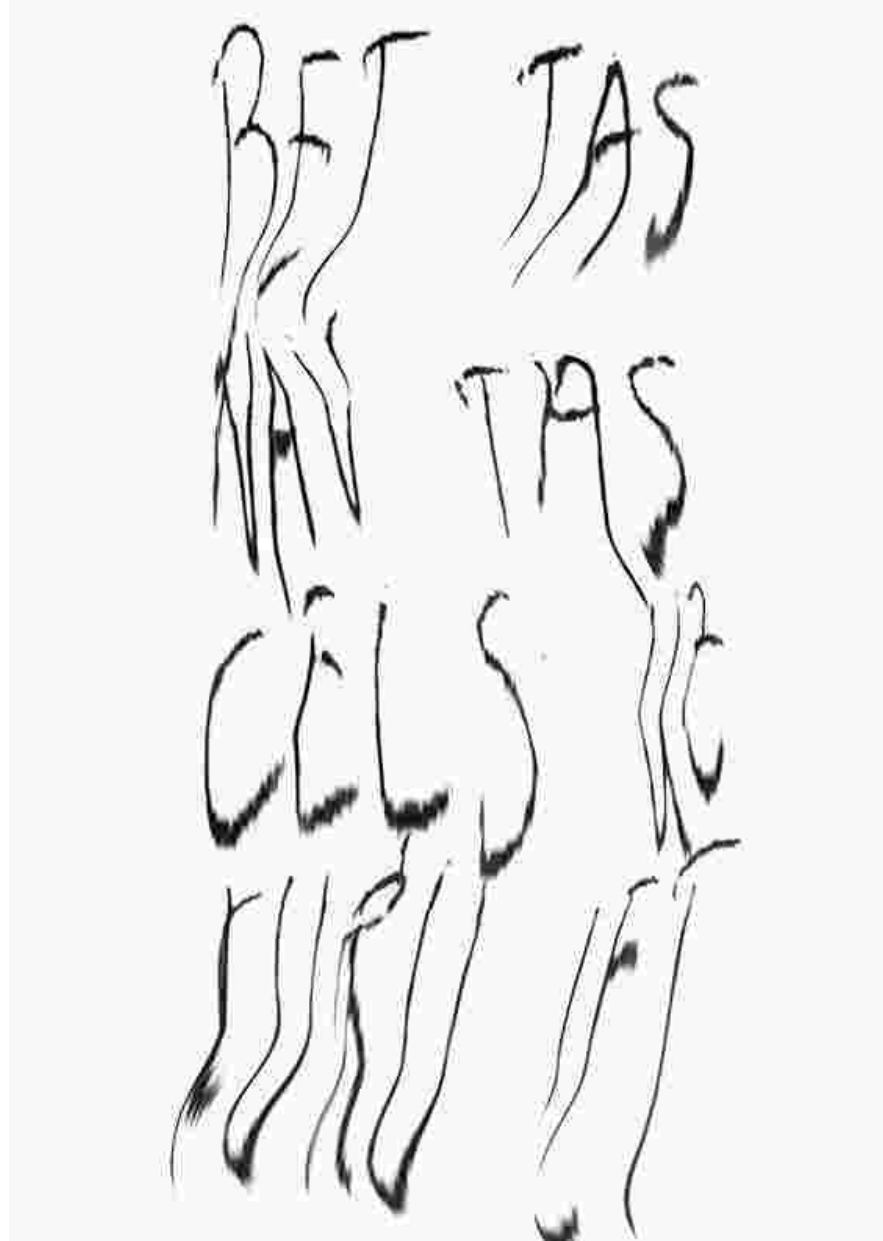
“Vidzeme lauž sterotipus”. VPR. Latvijas Mākslas akadēmijas Funkcionālā dizaina apakšnozares MA studenti - Aiga Beinaroviča, Alvis Bergards, Krista Miltiņa, Jānis Kīnasts, Didzis Jaudzems un kursa darba vadītāja prof. Barbara Ābele

**sociāls,
iesaistošs**

ne-materiāls dizains

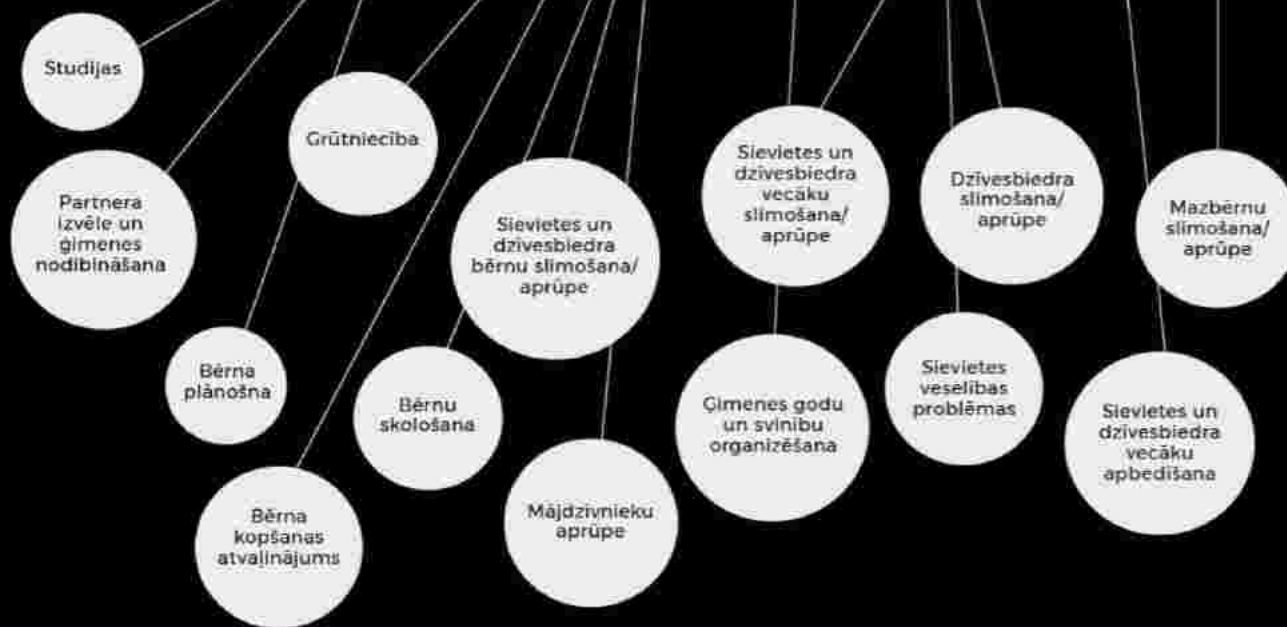
LMA Dizaina nodaļa Funkcionālā dizaina apakšnozare. Ieva Libere. "Nenarko". BA darbs.
Darba vad. prof. B.Ābele.

LMA Dizaina nodaļa Funkcionālā dizaina apakšnozare. Ieva Libere. "Nenarko". BA darbs.
Darba vad. prof. B.Ābele

0 18 25 30 45 55 65 75 90

LMA Dizaina nodaļa Funkcionālā dizaina apakšnozare. Vineta Kreigere. Sievietes ceļvedis attiecībās ar dabu "Sieviete un darbs". MA darbs. Darba vad. prof. B.Ābele.

- 17% sievietēm **zemāks atalgojums** kā vīriešiem.
- 10% sieviešu **dzīvo vīriešu apgādībā**.
- 40% sieviešu **vēlas uzsākt uzņēmējdarbību**, bet **pietrūkst uzņēmības un informācijas**.
- **20 normatīvajos aktos** ir izklaidēta informācija par darba attiecībām, uzņēmējdarbību, nodokļiem, pabalstiem.
- **13 institūcijas** ir iesaistītas pakalpojuma sniegšanā un 20 normatīvo aktu darbības nodrošināšanā - VID, VDI, NVA, UR, VIAA, LIAA, VSAA u.c.
- Informācija dizainēta **vieglajā valodā**.
- **informācijas pakalpojums** – ceļvedis sievietēm attiecībās ar darbu
- 10 dažādām sieviešu mērķgrupām katrai ir adresēts savs **nepieciešamais informācijas kopums**

studēju,

bet vēlos finansliāžu neatkarību no vecākiem

IESPĒJAS →

esmu pensijā,

bet jūtos pietiekami enerģiska, lai strādātu

IESPĒJAS →

esmu māmiņa,

vēlos savienot bērna audzināšanu ar uzņēmējdarbību

IESPĒJAS →

esmu sieviete ar invaliditāti,

vēlos strādāt, bet grūti atrast darbu

IESPĒJAS →

jau strādāju,

bet vēlos jaunus izaicinājumus vai papildus piepelnīties - varbūt uzsākt uzņēmējdarbību?

IESPĒJAS →

LMA Dizaina nodaļa Funkcionālā dizaina apakšnozare. Vineta Kreigere. Sievietes ceļvedis attiecībā ar dabu "Sieviete un darbs". MA darbs. Darba vad. prof. B.Ābele.

dizains

**SAC, NVO,
sociālais
darbinieks**

...

**vienkāršas
tehnoloģijas,
materiāli**

**indivīda
spējas,
prasmes**

vieta darbam

**zīmols,
komunikācija,
komerciali-
zācija**

**Dizaina universālais aspekts
jaunu produktu un pakalpojumu izstrādē,
reflektējot uz dažādu sociālo grupu
vajadzībām, veselības stāvokli un
iesaistes iespējām.**

**Barbara Ābele, Latvijas Mākslas akadēmijas Dizaina nodaļas profesore
SIVA koledžas zinātniskajai konferencei “Profesionālās rehabilitācijas
pakalpojuma attīstība 20 gados un nākotnes izaicinājumi”
07.06. 2019. barbara.abele@lma.lv**